

Presuda optuženima u slučaju Zvornik 7

Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi (OESS), Ured visokog predstavnika (OHR), Misija Ujedinjenih naroda za Bosnu i Hercegovinu (UNMIBH) i Ured visokog komesara za ljudska prava (OHCHR) oštro osuđuju presudu koju je donio Okružni sud Bijeljina na ponovljenom suđenju optuženima u slučaju Zvornik 7.

Ovaj slučaj se odnosi na suđenje sedmorici Bošnjaka koji su pobjegli poslije pada Srebrenice i krili se na teritoriju Republike Srpske gotovo godinu dana. Dana 12. prosinca 1998. godine Okružni sud u Bijeljini im je izrekao presudu. Optužnica protiv trojice optuženih koji su bili terećeni za posjedovanje oružja je već ranije povučena. Ostali optuženi su proglašeni krivim za ubojstvo četvorice Srba koji su sjekli drva kao i jednog Bošnjaka, koji je bio sa njima dok su se krili. Trojica optuženih, uključivši jednog od njih kome je suđeno u odsustvu, su proglašeni krivim, a četvrti je proglašen krivim za pokušaj ubojstva. Dvojica optuženih su dobili kaznu od 20 godina zatvora, jedan je dobio 11 godina, a treći, kome se sudilo u odsustvu, je dobio kaznu od 10 godina zatvora.

Međunarodna zajednica je pozorno pratila ovaj slučaj tijekom cijelog kaznenog postupka i duboko je razočarana donesenom presudom koja ne može imati zakonskog uporišta u izvedenim dokazima. Jedini dokaz koji povezuje optužene sa ubojstvima za koja se terete su njihova priznanja data u istražnom postupku. Očito je da se Sud oslonio na ta priznanja unatoč jakim dokazima da su optuženi bili zlostavljani i da su priznanja iznuđena. I međunarodno pravo i pravo Republike Srpske zabranjuje iznuđivanje izjava kao i uporabu iznuđenih izjava kao temelja za donošenje sudskih presuda.

Najnovija presuda je došla poslije niza očito političkih odluka i povreda odredaba postupka u ovom slučaju. Međunarodna zajednica je iskazala ozbiljnu zabrinutost zbog navodnih maltretiranja tijekom istražnog postupka i bila je jednoglasna u osudi prvostupanjskog postupka, utemeljenog na ozbiljnim povredama međunarodnih standarda za pravedno suđenje. Tijekom postupka je bilo i proceduralnih odgoda. Iako su optuženi bili uhićeni u svibnju 1996. godine, prvostupanjska presuda je donesena tek godinu dana kasnije, a ponovljeno suđenje je počelo tek godinu dana nakon toga. Zbog ovih odugovlačenja trojica optuženih koji su još u zatvoru nalaze se u zatvoru već više od dvije i pol godine.

Međunarodna zajednica također želi navesti da je na jednom skupu sudaca, samo nekoliko dana prije nego je ponovljeno suđenje završeno i presuda donesena, ministar pravde Republike Srpske iznio mogućnost razmjene zatvorenika koja bi se odnosila na optužene u slučaju Zvornik 7. Ovo očito inicira dalja pitanja u svezi legitimiteta ove presude kao i neovisnosti sudstva u Republici Srpskoj uopće.

Iako presuda još nije izrađena u pismenoj formi, presuda koju je usmeno izrekao Okružni sud u Bijeljini je jasno u suprotnosti sa međunarodnim standardima i predstavlja korak nazad za vladavnu prava u Republici Srpskoj. Međunarodna zajednica apelira na Vrhovni sud da brzo i učinkovito razmotri ustavna, zakonska, kao i pitanja dokaznog postupka, sadržana u žalbama na ovu presudu.